

**TURUN
YLIOPISTO**
Oikeustieteellinen
tiedekunta

Vaikeasti arvostettavan aineettoman omaisuuden markkinaehtoisuus siirtohinnoittelussa

Yritysverotus
ON-työ

Laatija:
Hilla Kolstela

2.12.2025

Turun yliopiston laatujärjestelmän mukaisesti tämän julkaisun alkuperäisyys on tarkastettu
Turnitin OriginalityCheck -järjestelmällä

ON-työ

Oppiaine: Yritysverotus

Tekijä: Hilla Kolstela

Otsikko: Vaikeasti arvostettavan aineettoman omaisuuden markkinaehtoisuus siirtohinnoittelussa

Ohjaaja: Jaakko Ossa

Sivumäärä: 22 sivua

Päivämäärä: 2.12.2025

Aineeton omaisuus on kasvavassa määrin osa menestyvää liiketoimintaa. Yritysten omaisuuden sekä arvonmuodostumisen muuttuessa aineellisesta omaisuudesta kohti aineettoman omaisuuden aikakautta on esiin noussut uudenlaisia haasteita. Ajankohtaiseksi ovat muodostuneet aineettoman omaisuuden siirtohinnoittelulliset kysymykset, kuten verottajan ja verovelvollisen välillä vallitseva informaatioepäsymmetria sekä omaisuuden arvostamisongelmat.

Tutkielman tehtävänä on valottaa aineettoman omaisuuden siirtohinnoitteluun liittyviä epävarmuuksia sekä analysoida, kuinka aineettoman omaisuuden markkinaehtoisuutta voidaan luotettavasti arvioida, ja millaisia vaikutuksia arvioinnilla on yrityksiin. Tutkielman päätutkimuskysymyksenä on selvittää, kuinka OECD:n määrittelemän vaikeasti arvostettavan aineettoman omaisuuden siirtohinnoittelun markkinaehtoisuuden arviointi toteutuu nykyisen voimassa olevan sääntelyn valossa.

Tutkielma on luonteeltaan lainopillinen pohjautuen voimassa olevaan oikeuteen. Tutkielman avulla avataan siirtohinnoittelun, vaikeasti arvostettavan aineettoman omaisuuden, markkinaehtoperiaatteen sekä siirtohinnoitteluoikaisun käsitteitä. Käsitteiden pohjalta tutkielmassa analysoidaan OECD:n siirtohinnoitteluohjeissa esitettyjen siirtohinnoittelumenetelmien soveltuvuutta vaikeasti arvostettavien aineettomien omaisuuksien markkinaehtoisien hinnan määrittelyyn. Tutkielman avulla arvioidaan lisäksi aineettomien omaisuuksien siirtohinnoittelullisten epävarmuuksien vaikutusta yrityksiin sekä siirtohinnoittelullisten ennakkosopimusten asemaa mahdollisena ongelmien ratkaisijana.

Siirtohinnoittelun perustana toimii markkinaehtoperiaate. Markkinaehtoperiaatteen mukaan etuyhteydessä olevien yrityksen välillä tulee noudattaa hintaa, jota toisistaan riippumattomien yritysten välillä olisi noudatettu. Tämä voidaan kuitenkin katsoa ongelmalliseksi lähtökohdaksi ottaen huomioon vaikeasti arvostettavan aineettoman omaisuuden luonteen.

OECD:n siirtohinnoitteluohjeiden avulla on pyritty selkeyttämään ja helpottamaan siirtohinnoittelun markkinaehtoisuuden määrittelyä ja todentamista. Ratkaisuksi siirtohinnoittelumenetelmien huonoon soveltuvuuteen on OECD:n siirtohinnoitteluohjeissa vastattu niin sanottujen ex post -tulosten soveltamismahdollisuudella. Toisena mahdollisena ratkaisuna haasteisiin on nähty siirtohinnoittelulliset ennakkosopimukset, joilla ennakkollisesti pyritään ratkaisemaan tulkinnallisia siirtohinnoitteluhaasteita. Ratkaisuyritykset eivät ole kuitenkaan pystyneet vastaamaan vallitseviin haasteisiin.

Tutkielman pohjalta vaikeasti arvostettavan aineettoman omaisuuden markkinaehtoisuuden määrittelyyn voidaan todeta aiheuttavan laajaa epävarmuutta yritystoiminnassa. OECD:n siirtohinnoitteluohjeiden voidaankin todeta pitkälti vastaavan kehitysyriyksistä huolimatta aineelliselle omaisuudelle perustuvien yritysten tarpeisiin. Aineettoman omaisuuden maailmassa siirtohinnoitteluohjeiden voidaankin todeta omaavaan merkittäviä soveltuvuushaasteita, joihin puuttuminen voidaan nähdä tulevaisuuden kannalta keskeisenä.

Avainsanat: vaikeasti arvostettava aineeton omaisuus, siirtohinnoittelu, markkinaehtoperiaate

Sisällys

Lähteet.....	VI
Lyhenteet.....	IX
1 Johdanto	1
1.1 Aineettomat omaisuudet osana liiketoimintaa	1
1.2 Tutkimustehtävä	1
1.3 Tutkielman metodipohja.....	2
1.4 Tutkielman rakenne sekä aineisto	3
2 Aineeton omaisuus, siirtohinnoittelu ja markkinaehtoisuus.....	5
2.1 Vaikeasti arvostettavien aineettomien omaisuuksien luonne	5
2.2 Siirtohinnoittelu käsitteenä.....	6
2.3 Markkinaehtoperiaate	7
2.4 Siirtohinnoitteluoikaisu	9
3 Vaikeasti arvostettavien aineettomien omaisuuksien siirtohinnoittelu	11
3.1 OECD:n siirtohinnoittelumenetelmät.....	11
3.2 Markkinaehtoperiaatteen noudattaminen vaikeasti arvostettavan aineettoman omaisuuden kontekstissa	12
3.3 Vaikeasti arvostettavan aineettoman omaisuuden markkinaehtoisuuden määrittelyhaasteiden vaikutus yrityksiin.....	15
3.4 Siirtohinnoittelun ennakkosopimukset haasteiden ratkaisijana.....	17
4 Johtopäätökset.....	20

Lähteet

Kirjallisuus

- Becker, Johannes – Davies, Ronald B. – Jakobs, Gitte. The economics of advance pricing agreements. *Journal of Economic Behavior & Organization*. Institute of Public Economics, University of Münster 2016.
- Brodbeck, Jens: Beps Action 8: OECD Proposes Introducing Hindsight into the Transfer Pricing of Hard-to-Value-Intangibles. *Africa Tax in Brief*, 7/2015.
- Brychta, Karel – Sulik-Górecka, Aleksandra: Legal Regulation For Advance Pricing Agreements in the Czech Republic and Poland – a Comparative Case Study. *Brno University of Technology, Faculty of Business and Management*. Volume 67, number 1, 2019.
- Currey, L. Blake: A Shrouded Remedy: Increasing Transparency in the IRS Advance Pricing and Mutual Agreement Program by Releasing Redacted Advance Pricing Agreements and Increasing Administrative Disclosure. *University of San Diego School of Law* 2014.
- Engblom, Ari – Grüssner, Kaj – Holla, Jyrki – Höglund, Hanna – Järvinen, Jussi – Kokko, Aki – Lepistö, Markku – Nieminen, Kati – Sandelin, Eric – Tuomi, Jouko – Äimä, Kristiina: *Elinkeinoverotus 2023*. Edita Publishing Oy 2023. (Engblom ym.).
- Helminen, Marjaana: *Kansainvälinen verotus*. Helsinki: Talentum Pro 2016.
- Hervé, Yves – de Homont, Philip: Germany: A practical solution for hard to value intangibles. *International Tax Review*, 6/17/2019, *Business Sources Ultimate*.
- Hirvonen, Ari: *Mitkä menet? Opas oikeustieteen metodologiaan*. Yleisen oikeustieteen julkaisuja 17. Helsinki: Helsingin yliopisto 2011.
- Huovila, Mika: Oikeuslähdeoppi ja oikeudellinen argumentaatio rikostuomion perusteluissa. Teoksessa Huovila, Mika – Lahti, Raimo – Ojala, Timo (toim.): *Rikostuomion perustelevminen*. Helsinki 2005/2006, s. 13–99.
- Kukkonen, Matti – Walden, Risto: *Pk-konsernin verosuunnittelu 2. uudistettu painos*. Alma Talent Oy 2016.
- Kukkonen, Matti – Walden, Risto: *Konsernin verosuunnittelu*. Helsinki: WSOYpro 2010.

- Jaakko, Riikka – Laaksonen, Sanna – Nikula, Timo – Palmu, Mikko – Paronen, Vesa – Sandelin, Eric – Vasenius, Suvi: Siirtohinnoittelu käytännössä. Helsinki: Edita 2012. (Jaakko ym.).
- Moro-Visconti, Rober: Augmented Corporate Valuation 2022. Catholic University of the Sacred Heart, Milan, Italy.
- Ossa, Jaakko: Yritystoiminnan verotus. 4. uudistettu painos 2025. Helsingin Kamari Oy.
- Raunio, Merja – Karjalainen, Jukka: Siirtohinnoittelu 2018. 2. uudistettu painos. Alma Talent Oy.
- Rautiainen, Pauli – Kostiainen, Aura – Kurki, Visa – Soininen, Niko – Määttä, Tapio: Oikeus ja sen tutkiminen. Tampere: Vastapaino 2023.
- Peña, Rodriquez Christian Camilo: Compatibility between the OECD's Hard-to-Value Intangibles Methodology and the Arm's Length Standard: What Is the Way Forward? International tax studies 8/2020.
- Treidler, Oliver: Transfer Pricing in One Lesson – A Practical Guide to Applying the Arm's Length Principle in Intercompany Transactions. Springer Nature Switzerland AG 2020.
- Yao, Jen-Te: The arm's length principle, transfer pricing, and location choices. Department of Economics, Fu Jen Catholic University 11/2012.

Virallislähteet

- HE 107/2006 vp. Hallituksen esitys eduskunnalle tuloverotuksen siirtohinnoittelua koskevaksi lainsäädännöksi.
- Tuloverolaki. 1535/1992.
- Elinkeinoverolaki. 360/1968.
- Laki verotusmenettelystä. 1558/1995.

Taloudellisen yhteistyön- ja kehityksen järjestön julkaisut

OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations 2022. (OECD:n siirtohinnoitteluohjeet).

OECD Model Tax Convention on Income and on Capital, 2017. (OECD:n malliverosopimus)

Muut lähteet

Verohallinto: Tietoa siirtohinnoittelusta. Sivu päivitetty 2/2025. Viitattu 16.9.2025.

Saatavilla: <https://www.vero.fi/yritykset-jayhteisot/yritystoiminta/siirtohinnoittelu/tietoa-siirtohinnoittelusta/>

Verohallinto: Siirtohinnoitteluvoimakkautusmuutos. Sivu päivitetty 1/2022. Viitattu

25.9.2025. Saatavilla: [https://www.vero.fi/yritykset-ja-](https://www.vero.fi/yritykset-ja-yhteisot/yritystoiminta/siirtohinnoittelu/siirtohinnoitteluvoimakkautusmuutos/)

[yhteisot/yritystoiminta/siirtohinnoittelu/siirtohinnoitteluvoimakkautusmuutos/](https://www.vero.fi/yritykset-ja-yhteisot/yritystoiminta/siirtohinnoittelu/siirtohinnoitteluvoimakkautusmuutos/)

Verohallinto: Siirtohinnoittelun ennakkosopimus (APA). Sivu päivitetty 5/2022. Viitattu

21.11.2022. Saatavilla: [https://www.vero.fi/yritykset-ja-](https://www.vero.fi/yritykset-ja-yhteisot/yritystoiminta/siirtohinnoittelu/neuvonta-ja-menettely/siirtohinnoittelun-ennakkosopimus-apa/)

[yhteisot/yritystoiminta/siirtohinnoittelu/neuvonta-ja-menettely/siirtohinnoittelun-ennakkosopimus-apa/](https://www.vero.fi/yritykset-ja-yhteisot/yritystoiminta/siirtohinnoittelu/neuvonta-ja-menettely/siirtohinnoittelun-ennakkosopimus-apa/)

Lyhenteet

APA	Siirtohinnoittelun ennakkosopimus (<i>eng. Advance Pricing Agreement tai Advance Pricing Arrangement</i>).
EVL	Elinkeinoverolaki 360/1968.
HTVI	Vaikeasti arvostettava aineeton omaisuus (<i>eng. hard-to-value intangibles</i>).
OECD	Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestö (<i>eng. Organisation for Economic Co-operation and Development</i>).
VML	Laki veromenettelystä 1558/1995.

1 Johdanto

1.1 Aineettomat omaisuudet osana liiketoimintaa

Aineeton omaisuus on kasvavassa määrin osa menestyvää liiketoimintaa. Valtaosa menestyvien yritysten omaisuudesta perustuu nykyisellään aineettomaan omaisuuteen, kuten patentteihin, lisenseihin, liikesalaisuuksiin, tietotaitoon sekä tekijänoikeuksiin.

Yritysten omaisuuden sekä arvonmuodostumisen muuttuessa aineellisesta omaisuudesta kohti aineettoman omaisuuden aikakautta on esiin noussut uudenlaisia haasteita. Yritysverotuksen ja etenkin kansainvälisen yritysverotuksen kannalta esiin ovat nousseet aineettoman omaisuuden siirtohinnoittelulliset kysymykset, kuten verottajan ja verovelvollisen välillä vallitseva informaatioepäsymmetria sekä omaisuuden arvostamisongelmat.

Aineettoman omaisuuden siirtohinnoittelu eroaa monelta osin niin sanottujen perinteisten aineellisten omaisuuksien hinnoittelusta. Siirtohinnoittelusääntelyn ytimen muodostavat Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön (OECD) siirtohinnoitteluohjeet. Ohjeiden lähtökohtana on markkinaehtoperiaatteen noudattaminen. Markkinaehtoperiaatteen soveltaminen edellyttää validien markkinoiden löytämistä, joka aineettoman omaisuuden kontekstissa on usein mahdotonta. Keskustelun aiheeksi onkin noussut aineettoman omaisuuden markkina-arvon määrittämisen haasteet sekä keinot niiden hallitsemiseksi, jotta vero-oikeuden tavoitteet voidaan toteuttaa mahdollisimman yhdenmukaisesti.

1.2 Tutkimustehtävä

Tutkimustehtävänä on valottaa aineettoman omaisuuden siirtohinnoitteluun liittyviä epävarmuuksia sekä analysoida, kuinka aineettoman omaisuuden markkinaehtoisuutta voidaan luotettavasti arvioida, ja millaisia vaikutuksia arvioinnilla on yrityksiin. Tutkimustehtävään vastaamiseksi on määritelty yksi päätutkimuskysymys sekä neljä alatutkimuskysymystä.

Tutkielman päätutkimuskysymyksenä on selvittää, kuinka OECD:n määrittelemän vaikeasti arvostettavan aineettoman omaisuuden siirtohinnoittelun markkinaehtoisuuden arviointi toteutuu nykyisen voimassa olevan sääntelyn valossa. Päätutkimuskysymyksen tutkielmassa vastataan neljän alatutkimuskysymyksen avulla.

Ensimmäisenä alatutkimuskysymyksenä tutkielmassa selvitetään, mitä OECD:n siirtohinnoitteluohjeissa esitetyllä vaikeasti arvostettavilla aineettomilla omaisuuksilla (HTVI, *hard-to-value intangibles*), siirtohinnoittelulla, markkinaehtoisuudella sekä siirtohinnoitteluohjeilla tarkoitetaan. Toisena alatutkimuskysymyksenä tutkielmassa analysoidaan, miten markkinaehtoisuus voidaan määrittellä aineettoman omaisuuden kontekstissa. Kolmantena alatutkimuskysymyksenä arvioidaan, kuinka aineettoman omaisuuden markkinaehtoisuuden määrittäminen vaikuttaa yrityksiin. Lopuksi neljäntenä alatutkimuskysymyksenä selvitetään siirtohinnoittelullisten ennakkosopimusten mahdollisuutta ratkaista vaikeasti arvostettavien aineettomien omaisuuksien markkinaehtoisuuden määrittelyn haasteita.

Tutkimuskysymyksiin vastaaminen muodostaa kokonaiskuvan vaikeasti arvostettavan aineettoman omaisuuden siirtohinnoittelun toteutumisesta nykyisessä oikeustilassa.

1.3 Tutkielman metodipohja

Tutkielma on luonteeltaan lainopillinen eli oikeusdogmaattinen pohjautuen voimassa olevaan oikeuteen. Lainopillinen tutkielma tuottaa normatiivista eli tieteellistä tietoa oikeusnormeista, jota tutkielmassa pyritään lainopille tyypilliseen tapaan tarkastelemaan sekä tulkitsemaan oikeusnormien sisällön selvittämiseksi.¹

Lainopillisten tulkintametodien osalta tutkielman lähtökohtana on säännöksen sanamuodon mukainen tulkinta, jota voidaan pitää lainopillisissa tutkimuksissa yleisenä lähtökohtana.² Tutkielmassa hyödynnetään sanamuodon mukaisen tulkinnan rinnalla teleologista tulkintaa. Tulkinta vaihtoehtoista pyritään siis valitsemaan parhaiten kansallisen vero-oikeuden sekä OECD:n säädösten tavoitteita ja tarkoitusta toteuttava vaihtoehto. Niin kansallisen vero-oikeuden kuin OECD:n vero-oikeutta koskevien ohjeiden ja säädösten tavoitteena voidaan katsoa olevan ennakoitavan, yhdenmukaisen, oikea-aikaisen sekä oikean suuruisen verotuksen toteuttaminen³.

Tutkielmassa OECD:n siirtohinnoitteluohjeet muodostavat käsittelyn ytimen, jota analysoidaan oikeuskirjallisuuden sekä kansallisen lainsäädännön avulla. Vaikka OECD:n

---

¹ Hirvonen 2011, s. 22; Rautiainen – Kostianen – Kurki – Soininen – Määttä 2023, luku 3.2, kolmas ja neljäs kappale.

² Huovila 2005/2006, s. 59.

³ Helminen 2016, s. 47.

siirtohinnoitteluohjeet eivät ole lain tasoista sääntelyä, on Suomi OECD:n jäsenvaltiona sitoutunut noudattamaan järjestön määräyksiä. Suomi on myös implementoinut osan siirtohinnoittelua koskevasta sääntelystä kansalliseen lainsäädäntöönsä. Tutkielmassa yhdistyvät oikeuslähteet, jotka perustuvat sekä muodolliseen eli formaaliin velvoittavuuteen, että sisällölliseen eli painoarvoon perustuvaan velvoittavuuteen⁴.

1.4 Tutkielman rakenne sekä aineisto

Siirtohinnoittelussa voidaan viimekädessä katsoa olevan kysymys verotulojen jakamisesta valtioiden välillä. Tutkielma asettuukin kansainvälisen yritysverotuksen alaan käsitellessään lähtökohtaisesti kansainvälisen liitynnän omaavaa siirtohinnoittelua konserniyhtiöissä.

Aineistollisesti tutkielma pohjautuu Suomen verolainsäädännön sekä OECD:n siirtohinnoitteluohjeiden ja malliverosopimuksen muodostamaan kokonaisuuteen. Tarkastelussa hyödynnetään lisäksi Verohallinnon ohjeita sekä oikeuskirjallisuutta. Suomen verolainsäädännön osalta keskiössä on laki verotusmenettelystä (1558/1995, VML). Tutkielmassa ei hyödynnetä oikeustapauksia, sillä vaikeasti arvostettavien aineettomien omaisuuksien sääntelyn uutuudesta johtuen tutkielman tavoitteita tukevia oikeustapauksia ei ole saatavissa.

Tutkielma jakautuu neljään päälukuun, joista ensimmäisen muodostaa johdanto. Johdantoluvussa avataan tutkimuskysymystä ja sen sisältämää teoreettista viitekehystä. Luvussa tuodaan esille tutkittava ilmiö sekä tutkimustehtävä, metodiset valinnat, tutkielman rakenne sekä käytetty aineisto. Toisessa luvussa perehdytään siirtohinnoittelun analysoimisen kannalta keskeisiin käsitteisiin. Luku jakautuu neljään alalukuun, joissa käsitellään vaikeasti arvostettavan aineettoman omaisuuden luonnetta, siirtohinnoittelua käsitteenä sekä markkinaehtoperiaate- ja siirtohinnoitteluoikaisukäsitteiden sisältöä ja merkitystä siirtohinnoittelussa.

Kolmannessa pääluvussa keskitytään tarkastelemaan vaikeasti arvostettavan aineettoman omaisuuden siirtohinnan markkinaehtoisuuden määrittystä. Ensimmäisessä alaluvussa keskitytään OECD:n siirtohinnoitteluohjeiden esittämiin siirtohinnoittelumenetelmiin. Toisessa alaluvussa perehdytään edellisessä luvussa avattujen siirtohinnoittelumenetelmien

---

⁴ Huovila 2005/2006, s. 22.

soveltavuuteen. Kolmannessa alaluvussa analysoidaan vaikeasti arvostettavan aineettoman omaisuuden siirtohinnoittelun epävarmuustekijöiden vaikutusta yrityksiin. Neljäs alaluku keskittyy arvioimaan siirtohinnoittelullisten ennakkosopimusten merkitystä aineettoman omaisuuden siirtohinnoitteluhaasteiden ratkaisijana.

Viimeinen eli neljäs pääluku muodostuu tutkielman johtopäätöksistä. Johtopäätöksissä tutkielman tulokset kootaan yhteen, ja niistä muodostetaan koherentti ja systematisoitu kokonaisuus. Kokonaisuus vastaa kysymykseen, kuinka vaikeasti arvostettavien aineettomien omaisuuksien siirtohinnoittelu toteutuu nykyisen voimassa olevan sääntelyn valossa.

2 Aineeton omaisuus, siirtohinnoittelu ja markkinaehtoisuus

2.1 Vaikeasti arvostettavien aineettomien omaisuuksien luonne

OECD:n siirtohinnoitteluohjeissa aineettomalla omaisuudella todetaan tarkoitettavan omaisuutta, joka ei ole fyysistä- tai rahoitusomaisuutta.⁵ Näin ollen yrityksen aineettomaan omaisuuteen voi kuulua muun muassa tekijänoikeuksia, patenteja, liikesalaisuuksia, asiakasrekistereitä sekä esimerkiksi tietotaitoa.⁶ Tyypillisesti yritysten aineettomasta omaisuudesta valtaosa koostuu niin sanotuista aineettomista oikeuksista. Kaikille aineettomille omaisuuksille yhteisenä piirteenä voidaan pitää ainutlaatuisuutta.

OECD:n siirtohinnoitteluohjeiden VI luvun D.4 kohdassa on nostettu esille käsite vaikeasti arvostettavista aineettomista omaisuuksista. Siirtohinnoitteluohjeissa tällaisia omaisuuksia sisältävien liiketoimien todetaan tarkoittavan transaktioita, kun saatavilla ei ole vertailukelpoisia liiketoimia tai, kun liiketoimen tulevat rahavirrat tai tuotot ovat epävarmoja tehden aineettoman omaisuuden lopullisen menestyksen arvioimisen haastavaksi.⁷

Edellä esitetyn vaikeasti arvostettavan aineettoman omaisuuden käsitteen voidaan katsoa käytännössä tarkoittavan haasteita markkinahinnan määrittelyssä. Markkinahinnan määrittely on siirtohinnoittelun kannalta välttämätöntä, sillä etuyhteisyriyten välisten liiketoimien tulee niin OECD:n sääntelyn kuin kansallisen verolainsäädännön mukaan noudattaa niin sanottua markkinaehtoperiaatetta⁸.

OECD:n siirtohinnoitteluohjeissa on vaikeasti arvostettavien aineettomien omaisuuksien määritelmän lisäksi esitetty ominaisuuksia, joita tällaiset omaisuudet usein sisältävät. Lueteltuja ominaisuuksia ovat omaisuuden vain osittainen kehitys siirtohetkellä, useita vuosia siirtohetken jälkeen tapahtuva kaupallistaminen sekä omaisuuden siirtäminen etuyhteisyriykselle kertakorvausta vastaan. Myös tilanteet, joissa transaktion kohteena oleva aineeton omaisuus ei itsessään sovi vaikeasti arvostettavan aineettoman omaisuuden määritelmään, mutta on keskeisessä roolissa kehitettäessä muita aineettomia omaisuuksia, jotka ovat vaikeasti arvostettavan aineettoman omaisuuden määritelmän mukaisia, lukeutuvat näihin ominaisuuksiin. Lisäksi tilanteet, joissa omaisuutta käytetään tai kehitetään osana

---

⁵ OECD:n siirtohinnoitteluohjeet 2022, s. 247.

⁶ Moro-Visconti 2022, s. 106.

⁷ OECD:n siirtohinnoitteluohjeet 2022, s. 304.

⁸ OECD:n siirtohinnoitteluohjeet 2022, s. 101.

kustannusjakojärjestelmää, lukeutuvat yleisiin vaikeasti arvostettavien aineettomien omaisuuksien ominaisuuksiin.⁹

Edellä esitettyä analysoimalla sekä oikeuskirjallisuuden valossa voidaan todeta, että aineettomat omaisuudet täyttävät lähtökohtaisesti aina vaikeasti arvostettavan aineettoman omaisuuden luonteen¹⁰. Tämän voidaan käytännössä katsoa tarkoittavan, että aineettoman omaisuuden siirtohinnoittelussa kohdataan lähes aina markkinahinnan määrittelyn haasteita sekä markkinaehtoperiaatteen toteutumisen epävarmuutta.

2.2 Siirtohinnoittelu käsitteenä

Hallituksen esityksessä (HE 107/2006 vp) siirtohinnoittelulla todetaan tarkoitettavan toisiinsa etuyhteydessä olevien osapuolten tekemien liiketoimien hinnoittelua.¹¹ Laissa veromenettelystä (1558/1995) 31.4 §:ssä todetaan etuyhteyden liittyen seuraavasti:

Liiketoimen osapuolet ovat etuyhteydessä toisiinsa, jos liiketoimen osapuolella on toisessa osapuolella määräysvalta tai kolmannella osapuolella on yksin tai yhdessä lähipiirinsä kanssa määräysvalta liiketoimen molemmissa osapuolissa.

Samaisessa veromenettelylain momentissa tarkennetaan myös määräysvallan käsitettä. Pykälän mukaan etuyhteyden toteutumisen edellyttämä määräysvalta toteutuu neljässä eri tilanteessa. Ensinnäkin, jos osapuoli omistaa välillisesti tai välittömästi yli puolet toisen osapuolen pääomasta, tai hallitsee välittömästi tai välillisesti yli puolia toisen osapuolen kaikkien osakkeiden tai osuuksien tuottamasta äänimäärästä. Määräysvalta muodostuu myös, jos osapuolella on välittömästi tai välillisesti oikeus nimittää yli puolet jäsenistä toisen yhteisön hallitukseen tai siihen verrattavissa olevaan toimielimeen tai toimielimeen, jolla on tämä oikeus. Lisäksi määräysvalta toteutuu, jos osapuolta johdetaan yhteisesti toisen osapuolen kanssa tai se muutoin voi tosiasiallisesti käyttää määräysvaltaa toisessa osapuolella.

Myös OECD:n malliverosopimuksessa, jota valtaosa Suomen solmimista verosopimuksista noudattaa, on säädetty etuyhteydessä toisiinsa olevien yritysten liiketoimista. Malliverosopimuksen 9 artiklan mukaan yritykset ovat etuyhteydessä toisiinsa, kun sopimusvaltiossa oleva yritys välittömästi tai välillisesti osallistuu toisessa sopimusvaltiossa

---

⁹ OECD:n siirtohinnoitteluohjeet 2022, s. 304.

¹⁰ Peña 2020, s. 7 ja Moro-Visconti 2022, s. 103.

¹¹ HE 107/2006 vp, Yleisperustelut – 1 Johdanto.

olevan yrityksen johtoon tai valvontaan tai omistaa osan sen pääomasta tai samat henkilöt välittömästi tai välillisesti osallistuvat sekä sopimusvaltiossa olevan yrityksen että toisessa sopimusvaltiossa olevan yrityksen johtoon tai valvontaan tai omistavat osan niiden pääomasta.¹²

Edellä esitettyyn viitaten esimerkiksi emo- ja tytäryhtiön välillä voidaan katsoa vallitsevan sellainen määräysvalta, joka johtaa siirtohinnoittelusäännösten soveltamiseen yhtiöiden välisissä liiketoimissa etuyhteyden perusteella. Myös tytäryhtiöiden välillä voi täytyä edellä esitetty etuyhteyden määritelmä, jolloin niiden välisissä liiketoimissa tulee soveltaa siirtohinnoittelua koskevia säännöksiä.

Siirtohinnoittelun lähtökohtana on markkinaehtoisuus.¹³ Veromenettelylain 31.1 §:n sekä OECD:n malliverosopimuksen 9 artiklan mukaan etuyhteydessä olevien osapuolten liiketoimissa on noudatettava ehtoja, joita olisi noudatettu toisistaan riippumattomien tahojen välillä. Näin ollen siirtohinnoittelusäännösten perusteella konserniyhtiöiden sisäisten liiketoimien hinnoittelu ei saa poiketa markkinahinnasta. Tämä tarkoittaa sitä, että esimerkiksi emo- ja tytäryhtiön välisissä liiketoimissa ei voida käyttää yli- tai alihintaa.

Siirtohinnoittelulla on suuri merkitys konserniyritysten verotettavien tulojen ja tappioiden määrään. Siirtohinnoittelulla on myös vaikutusta muun muassa siihen, mihin valtioon verotettavat tulot ja tappiot muodostuvat ja näin ollen myös siihen, missä valtiossa yritystä voidaan verottaa.¹⁴ Siirtohinnoittelulla voidaankin viimekädessä katsoa olevan kysymys verotulojen jakamisesta valtioiden välillä¹⁵. Siirtohinnoittelun voidaan katsoa olevan merkittävä tekijä suurten konserniyhtiöiden toiminnassa, sillä sen avulla voidaan vaikuttaa verotettavien tulojen ja tappioiden muodostumiseen konsernin sisällä.

2.3 Markkinaehtoperiaate

Markkinaehtoperiaatetta (*eng. arm's length principle*) voidaan luonnehtia kansainväliseksi hinnoittelunormiksi. OECD:n siirtohinnoitteluohjeissa markkinaehtoperiaatteen todetaan

---

¹² OECD Model Tax Convention on Income and on Capital, 2017.

¹³ Verohallinto, Tietoa siirtohinnoittelusta – Siirtohinnoittelun on oltava markkinaehtoista – ensimmäinen kappale.

¹⁴ Verohallinto, Tietoa siirtohinnoittelusta – toinen kappale.

¹⁵ Raunio – Karjalainen 2018, s. 4.

olevan kansainvälinen siirtohinnoittelustandardi, jota OECD:n jäsenmaat ovat sopineet käytettävän verotuksessa monikansallisten yritysten sekä veroviranomaisten toimesta¹⁶.

Markkinaehtoperiaate ja siihen liittyvät siirtohinnoitteluokaisut ovat yleisesti hyväksyty ja sovellettu OECD:n jäsenmaissa sekä myös sen ulkopuolisissa valtioissa.¹⁷ Markkinaehtoperiaatteen voidaan katsoa vähentävän markkinoiden vääristymistä, edistävän kansainvälisen kaupan ja investointien kasvua sekä estävän veronkiertoa.¹⁸ Markkinaehtoperiaatteen hyödyntäminen siirtohinnoittelussa vähentää muun muassa yritysten kiinnostusta siirtää toimintaansa halvan veroasteen valtioihin.¹⁹ Periaate asettaa konserniyritykset myös kilpailullisesti samaan asemaan muiden toimijoiden kanssa, sillä omaisuutta ei pystytä siirtämään yli- eikä alihintaan konsernin sisällä.

Markkinaehtoperiaatteen lähtökohtana on erillisyyhtiöperiaate. Periaatteen mukaan konserniin kuuluvia yhtiöitä tarkastellaan erillisinä itsenäisinä yhtiöinä erotuksena konsernikokonaisuudesta²⁰. Siirtohinnoitteluohjeissa viitataan markkinaehtoperiaatteen määritelmänä OECD:n malliverosopimuksen 9 artiklaan²¹. Malliverosopimuksen 9 artiklassa todetaan markkinaehtoperiaatteesta seuraavasti:

Jos [--] yritysten välillä kauppaa- tai rahoitussuhteissa sovitaan ehdoista tai määrätään ehtoja, jotka poikkeavat siitä, mistä riippumattomien yritysten välillä olisi sovittu, voidaan kaikki tulo, joka ilman näitä ehtoja olisi kertynyt toiselle näistä yrityksistä, mutta näiden ehtojen vuoksi ei ole kertynyt yritykselle, lukea tämän yrityksen tuloon ja verottaa siitä tämän mukaisesti.

Artiklan sisältö tarkastelemalla voidaan todeta siihen sisältyvän myös määräys siirtohinnoitteluokaisujen soveltamisesta tilanteissa, joissa markkinaehtoperiaatetta ei ole noudatettu. Malliverosopimuksen 9 artiklan määräykset koskien markkinaehtoperiaatetta sekä siirtohinnoitteluokaisua on sisällytetty myös lakiin veromenettelystä 31.1 pykälään.

Veromenettelylain 31 pykälän toisessa momentissa esitetään tulkintaohjeita markkinaehtoperiaatteen noudattamisen arvioinnille. Momentin mukaan etuyhteydessä olevien yritysten välisten liiketoimien markkinaehtoisuuden arvioinnissa tulee ottaa huomioon

---

¹⁶ OECD:n siirtohinnoitteluohjeet, s. 29.

¹⁷ OECD:n siirtohinnoitteluohjeet s. 32.

¹⁸ OECD:n siirtohinnoitteluohjeet s. 32 ja Yao 2012, s. 1–2.

¹⁹ Yao 2012, s. 2.

²⁰ Helminen 2016, s. 254.

²¹ OECD:n siirtohinnoitteluohjeet 2022, s. 245.

asiaankuuluvat kaupalliset tai rahoitukselliset suhteet ja näihin suhteisiin vaikuttavat taloudellisesti olennaiset erityispiirteet. Arvioitavaksi tulevia olennaisia taloudellisia erityispiirteitä ovat momentin mukaan sopimusehdot, osapuolten toiminnot, varat ja riskit, siirretyn omaisuuden tai tarjotun palvelun ominaispiirteet, osapuolten ja markkinoiden taloudelliset olosuhteet sekä osapuolten liiketoimintastrategiat.

Edellä veromenettelylain 31.2 §:ssä esitettyjä markkinaehtoperiaatteen tulkintaohjeita voidaan OECD:n siirtohinnoitteluohjeiden mukaisesti kutsua niin sanotuksi toimintoanalyysiksi. Analyysin huolellinen toteuttaminen vähentää veroviranomaisen ja yrityksen välistä informaatiokuilua ja luo varmuutta siirtohinnoitteluun²².

Aineettoman omaisuuden kontekstissa toimintoanalyysissä voidaan katsoa korotuvan etenkin sopimusehdot, riskit sekä markkinoiden olosuhteet. Aineettoman omaisuuden ainutlaatuinen luonne asettaa haasteita edellä esitettyjen erityispiirteiden tulkinnalle ja näin markkinaehtoperiaatteen noudattamisen arvioinnille.

2.4 Siirtohinnoitteluoikaisu

Vuonna 2021 veromenettelylain siirtohinnoittelua koskevaa 31 pykälää muutettiin, ja siihen lisättiin uusi siirtohinnoitteluoikaisusäännös (1142/2021). Muutos tuli voimaan tammikuussa 2022. Lakimuutoksen myötä veromenettelylain 31 pykälä ja sen soveltamisala vastaa niin OECD:n malliverosopimuksen kuin OECD:n siirtohinnoitteluohjeiden määräysten sisältö²³. Samalla pykälässä korostettiin markkinaehtoperiaatetta ja sen noudattamista siirtohinnoittelussa.

Veromenettelylain 31.3 §:ssä todetaan siirtohinnoitteluoikaisusta seuraavasti:

Jos [-] liiketoimi poikkeaa siitä, mitä taloudellisesti järkevästi toimivat, toisistaan riippumattomat osapuolet vastaavissa olosuhteissa sopisivat, se voidaan sivuuttaa ja tarvittaessa korvata toisella, markkinaehtoperiaatteen mukaisella liiketoimella.

Momentti antaa veroviranomaiselle mahdollisuuden sivuuttaa liiketoimi, jossa etuyhteydessä olevat yritykset ovat menettelleet markkinaehtoperiaatteen vastaisesti²⁴. Veroviranomainen voi korvata sivuutetun liiketoimen markkinaehtoperiaatteen mukaisella liiketoimella. Momentin

---

²² Engblom ym. 2023, s. 684.

²³ Verohallinto, Siirtohinnoitteluoikaisusäännös muuttui – Lakimuutoksen vaikutukset – toinen kappale.

²⁴ Jaakko ym. 2012, s. 36.

mukaan sivuuttamisen edellytyksenä on, ettei liiketoimelle voida vahvistaa markkinaehtoperiaatteen mukaista hintaa, kun otetaan huomioon kunkin osapuolen näkökulma ja realistiset vaihtoehdot päätöksentekohetkellä.

Veroviranomaisen päätyessä korvaavaan liiketoimeen tulee sen olla mahdollisimman samankaltainen sivuutettavan liiketoimen kanssa. Oikaisun toimesta verotus toimitetaan lopulta niin kuin markkinaehtoperiaatetta olisi noudatettu²⁵. Tätä veronviranomaisen etuyhteydessä toisiinsa olevien yritysten tekemien liiketoimien vertaamista toisistaan riippumattomien toimijoiden tekemiin liiketoimiin voidaan kutsua niin sanotuksi vertailuanalyysiksi (*eng. comparability analysis*).²⁶

Markkinaehtoperiaatteesta poikkeaminen voi olla niin tahallista kuin tahatonta. Tarkoituksellisessa markkinahinnan sivuuttamisessa voidaan katsoa olevan syynä etuyhteisyrietysten veroetujen tavoittelu. Konserniyhtiöt voivat esimerkiksi tavoitella verotuksessa vähennettävien tappioiden keinotekoista luomista. Markkinahinnasta poikkeaminen voi kuitenkin useissa tilanteissa tapahtua myös tahattomasti. Etenkin aineettoman omaisuuden kontekstissa markkinaehtoperiaatteesta poikkeamisen voidaan katsoa usein olevan tahatonta, sillä markkinahinnan määrittäminen on usein hyvin monimutkainen ja haastava prosessi.

Siirtohinnoitteluoikaisun voidaan katsoa asettavan etuyhteisyrietykset taloudelliseen asemaan, joka olisi syntynyt, jos markkinaehtoista hintaa olisi sovellettu liiketoimessa. Näin ollen siirtohinnoitteluoikaisua ei voida mieltää esimerkiksi veromenettelylain 32 §:ssä käsitellyn veronkorotuksen kaltaiseksi sanktioksi. Siirtohinnoitteluoikaisu voidaan pitää veroviranomaisen niin sanottuna siirtohinnoittelun markkinaehtoisuuden jälkivalvontakeinona. Tulee kuitenkin huomata, että siirtohinnoitteluoikaisulla etuyhteydessä olevien yhtiöiden välisien liiketoimien tulonoikaisua voidaan tehdä vain ylöspäin, ei siis alaspäin. Näin ollen verotusta ei ole mahdollista oikaista kevyemmäksi, vaikka markkinaehtoperiaatteesta olisikin poikettu.²⁷

---

²⁵ Ossa 2025, s. 383.

²⁶ Treidler 2020, s. 3.

²⁷ Jaakko ym. 2012, s. 37.

3 Vaikeasti arvostettavien aineettomien omaisuuksien siirtohinnoittelu

3.1 OECD:n siirtohinnoittelumenetelmät

OECD:n siirtohinnoitteluohjeissa on esitetty erilaisia siirtohinnoittelumenetelmiä, joiden avulla etuyhteisyriyten välisten liiketoimien markkinaehtoisuus voidaan todentaa. Menetelmät jakautuvat niin sanottuihin perinteisiin- sekä voittopohjaisiin menetelmiin.²⁸ Perinteisiin siirtohinnoittelumenetelmiin lukeutuvat markkinahintavertailumenetelmä, jälleenmyyntihintamenetelmä sekä kustannusvoittolisämenetelmä. Voittopohjaisia menetelmiä ovat taas liiketoimintomarginaalimenetelmä sekä voitonjakamismenetelmä.²⁹

Markkinahintavertailumenetelmässä markkinaehtoperiaatteen noudattamista tarkastellaan vertailukelpoisten liiketoimien avulla. Menetelmässä etuyhteisyriyten välisiä liiketoimia verrataan toisistaan riippumattomien yritysten välisiin liiketoimiin. Menetelmän hyödyntäminen edellyttää vertailukelpoisten transaktioiden löytämistä markkinoilta.³⁰

Jälleenmyyntihintamenetelmässä nimensä mukaisesti tarkastellaan etuyhteisyriyten välisen liiketoimen myötä hankitun omaisuuden jälleenmyyntihintaa riippumattomalle osapuolelle. Jälleenmyyntihinnasta vähennetään niin sanottu bruttomarginaali, jonka jälkeen jäljelle jäänyttä hintaa voidaan pitää markkinaehtoisena. Bruttomarginaaliin luetaan muun muassa myynti- ja liiketoiminnan kulut.³¹

Kustannusvoittolisämenetelmässä lähdetään liikkeelle kustannuksista, jotka aiheutuvat tavarain tai palvelun tuottamisesta saman konsernin toiselle yhtiölle. Markkinaehtoinen hinta saadaan, kun edellä esitettyyn hintaan lisätään niin sanottu kustannusvoittolisä eli kohtuullinen kate.³²

Edellä avattuja perinteisiä siirtohinnoittelumenetelmiä voidaan pitää lähtökohtaisina menetelminä markkinaehtoisuuden todentamisessa. Seuraavaksi esiteltävät voittopohjaiset menetelmät ovat siis toissijaisia menetelmiä markkinahinnan määrittelyssä. Voittopohjaisista menetelmistä yleisimmin hyväksyttynä pidetään voitonjakamismenetelmää, vaikka myös kustannusvoittolisämenetelmä on OECD:n ohjeistuksen mukaan sallittua soveltaa.

---

²⁸ Raunio – Karjalainen 2018, s. 109.

²⁹ OECD:n siirtohinnoitteluohjeet 2022, s. 93.

³⁰ OECD:n siirtohinnoitteluohjeet 2022, s. 97.

³¹ OECD:n siirtohinnoitteluohjeet 2022, s. 101.

³² OECD:n siirtohinnoitteluohjeet 2022, s. 106.

Voittopohjaisia menetelmiä tulisi siirtohinnoitteluohjeiden mukaan kuitenkin soveltaa vain tilanteissa, joissa transaktiokohtaisia päätelmiä ei voida tehdä.³³

Liiketoiminettomarginaalimenetelmää sovellettaessa nettovoittomarginaalia tarkastellaan suhteessa asianmukaiseen perusteeseen, joka voi olla esimerkiksi kustannukset, varat tai liikevaihto. Nettovoittomarginaali muodostuu etuyhteysyritysten välillä tekemiä transaktioita vertaamalla riippumattomien tahojen tekemiin transaktioihin vastaavissa olosuhteissa.³⁴

Voitonjakamismenetelmässä määritellään konsernille syntynyt kokonaisvoitto etuyhteysyritysten välillä tehdystä liiketoimesta. Saatu kokonaisvoitto jaetaan konsernin sisällä hyväksyttävien voitonjakotekijöiden suhteessa, joita ovat esimerkiksi henkilöstön määrä tai liikevaihto. Voitonjakosuhteen tulee vastata suhdetta, jonka riippumattomat osapuolet olisivat voineet hyväksyä vastaavissa olosuhteissa.³⁵

Edellä esitettyjä siirtohinnoittelumenetelmiä tarkastelemalla voidaan kaikkien menetelmiä todeta tukeutuvan kolmeen tekijään markkinaehtoisen hinnan määrittelyssä. Markkinaehtoisen hinnan tulee kaikkien menetelmien mukaan perustua hintaan, joka olisi peritty vertailukelpoisessa tilanteessa vertailukelpoisista suoritteista riippumattomien osapuolten välillä.³⁶

3.2 Markkinaehtoperiaatteen noudattaminen vaikeasti arvostettavan aineettoman omaisuuden kontekstissa

Kuten aikaisemmin on todettu vaikeasti arvostettavia aineettomia omaisuuksia sisältävissä liiketoimissa saatavilla ei ole vertailukelpoisia transaktioita. Myös liiketoimien tulevat rahavirrat tai tuotot ovat epävarmoja.³⁷ Näin ollen OECD:n siirtohinnoitteluohjeissa esitettyjen siirtohinnoittelumenetelmien soveltaminen markkinaehtoperiaatteen noudattamisen arvioimiseksi voidaan pitää ongelmallisena.

OECD:n siirtohinnoittelumenetelmien mukaan markkinaehtoisena hintana liiketoimelle voidaan pitää hintaa, joka perittäisiin vertailukelpoisessa tilanteessa vertailukelpoisista suoritteista riippumattomien osapuolten välillä. Vaikeasti arvostettavan aineettoman

---

³³ Kukkonen – Walden 2016, s. 207–208.

³⁴ OECD:n siirtohinnoitteluohjeet 2022, s. 113 ja Kukkonen – Walden 2016, s. 208.

³⁵ OECD:n siirtohinnoitteluohjeet 2022, s. 128 ja Kukkonen – Walden 2016, s. 208.

³⁶ Kukkonen – Walden 2010, s. 191.

³⁷ OECD:n siirtohinnoitteluohjeet 2022, s. 304.

omaisuuden ollessaan luonteeltaan lähtökohtaisesti ainutlaatuista, ei vertailukelpoisia markkinoita ja suoritteita ole saatavilla. Tämä asettaa mittavia haasteita sekä epävarmuuksia markkinaehtoisuuden todentamiselle.

Siirtohinnoittelumenetelmien soveltamisen ongelmat korostavat yritysten ja veroviranomaisen välistä informaatioepäsymmetriaa. Veroviranomaisen on usein hyvin haastavaa määritellä, onko etuyhteisyriyten välisissä liiketoimissa noudatettu markkinaehtoista hintaa, jos siirtohinnoittelumenetelmät eivät suoraan sovellut tilanteeseen.³⁸

Aineettoman omaisuuden hinnoittelun muodostumisprosessi on usein tarkoin varjeltu liikesalaisuus yrityksissä, jolloin yritykset eivät ole halukkaita jakamaan liikaa tietoja aineettoman omaisuutensa siirtohinnan muodostumisesta. Veroviranomaisilla ei myöskään usein ole riittävää ymmärrystä yritysten hallitsemista aineettomista omaisuuksista sekä niiden arvonmuodostumisesta, jolloin siirtohinnan markkinaehtoisuuden arviointi on usein haasteellista.³⁹ Edellä esitetty syventää entisestään vaikeasti arvostettavan aineettoman omaisuuden siirtohinnoittelullisia haasteita.

OECD:n siirtohinnoitteluohjeissa aineettoman omaisuuden tulevaisuuden arvonmuodostumiseen liittyvien epävarmuuksien todetaan johtuvan lähtökohtaisesti markkinoiden kehittymisestä. Markkinoiden kehittymisen arvioimista voidaan pitää haastavana niin veroviranomaisen kuin yritystenkin näkökulmasta.⁴⁰ Yritysten on lähes mahdotonta sanoa, millainen vaikutus markkinoiden kehittymisellä on siirtämänsä aineettoman omaisuuden tuottoihin tulevaisuudessa.

Vaikeasti arvostettavat aineettomat omaisuudet ovat usein myös vain osittain kehitettyjä siirtohetkellä ja mahdollinen kaupallistaminen tapahtuu vasta useita vuosia siirtohetken jälkeen. Tällainen tilanne on usein käsillä esimerkiksi patenttien siirtohinnoittelussa. Etuyhteisyrietykset voivat siirtää patentin suoja-ajan alussa, jolloin patentin kehitys voi jatkua vielä koko suoja-ajan ajan eli lähes 20 vuotta. Mahdollinen patentin sisältämän tuotteen kaupallistaminen voi myös tapahtua suoja-ajan loppuvaiheessa, kun kehitystyö on saatu päätökseen. Tämän kaltaisessa tilanteessa edellisessä alaluvussa esitettyjen OECD:n siirtohinnoittelumenetelmien soveltaminen on mahdotonta.

---

³⁸ OECD:n siirtohinnoitteluohjeet 2022, s. 305.

³⁹ Peña 2020, s. 10.

⁴⁰ OECD:n siirtohinnoitteluohjeet 2022, s. 303–304.

OECD:n siirtohinnoitteluohjeissa on otettu kantaa edellä esitetyn kaltaisten siirtohinnoittelumenetelmien soveltumattomuuden muodostamiin ongelmiin. Ongelman ratkaisuna on esitetty veroviranomaisten mahdollisuus hyödyntää niin sanottuja ex post -tuloksia ex ante -hinnoittelun arvioimisessa. Ex post -käsitteellä sääntelyssä viitataan siirtohetken jälkeisiin toteutuneisiin tuloksiin, kun taas ex ante -käsite viittaa siirtohetkeä ennen tehtyihin arvioihin aineettoman omaisuuden arvosta. Siirtohinnoitteluohjeiden mukaan ex post -tuloksen poikkeaminen ex ante -hinnoista voi merkitä markkinaehtoisesta hinnasta poikkeamista siirtohinnoittelussa.⁴¹

Ex post -tuloksien hyödyntämistä ei voida pitää kuitenkaan lähtökohtaisena menetelmänä markkinaehtoisuuden todentamisessa. OECD:n siirtohinnoitteluohjeissa on esitetty yksityiskohtaiset perusteet ex post -tuloksien käytön sallimiselle. Veroviranomainen ei saa soveltaa ex post -tuloksia, jos ainakin yksi seuraavista poikkeuksista täyttyy:

- i) verovelvollinen toimittaa:
  - a. yksityiskohtaiset tiedot siirtohetkellä käytetyistä ex ante -ennusteista, mukaan lukien selvityksen siitä, miten riskit otettiin huomioon hinnoittelussa ja siitä miten kohtuudella odotettavissa olevat tulevaisuuden tapahtumat sekä niiden todennäköisyys on huomioitu ja
  - b. luotettavaa selvitystä siitä, että ennusteiden ja toteuman väliset merkittävät erot johtuvat joko ennalta arvaamattomista tapahtumista hinnoittelusta päättämisen jälkeen tai että ennalta arvattavien tapahtumien sattumisen todennäköisyyttä ei oltu merkittävästi yli- tai aliarvioitu transaktiohetkellä tilanteessa, jossa ennalta arvattava tapahtuma on vaikuttanut hinnoitteluun.
- ii) Vaikeasti arvostettavan aineettoman oikeuden siirto on siirtohetkellä voimassaolleen siirtohinnoittelua koskevan veroviranomaisten välisen ennakkollisen sopimuksen (APA) piirissä.
- iii) Edellä mainittu ennusteen ja toteuman välinen merkittävä ero ei nosta tai laske aineettoman oikeuden hintaa yli 20 %.
- iv) Aineettoman oikeuden kaupallistamisesta on kulunut viisi vuotta laskien siitä hetkestä, jolloin siirronsaaja on saanut ensimmäiset aineettoman oikeuden tuottamat tuotot riippumattomalta osapuolelta ja tämän ajanjakson aikana realisoituneet poikkeamat ennusteiden ja toteuman välillä eivät ylitä 20 %.

Jos edellä esitetyistä poikkeuksista ei yksikään täyty voi veroviranomainen käyttää ex post -tuloksia siirtohinnoittelun markkinaehtoisuuden arvioinnissa. Tulee kuitenkin ottaa huomioon, ettei ex post -tuloksen eroaminen ex ante -hinnoista automaattisesti tarkoita markkinahinnasta poikkeamista, ja näin oikeuta esimerkiksi siirtohinnoitteluohjeiden soveltamiseen.

---

⁴¹ OECD:n siirtohinnoitteluohjeet 2022, s. 303.

Veroviranomaisen havaitessa ex post -tuloksen ja ex ante -hintojen välillä vallitsevan eroavaisuuksia, tulee verovelvolliselle antaa mahdollisuus osoittaa, mistä eroavaisuus johtuu.⁴²

Tulee kuitenkin huomata, että OECD:n siirtohinnoitteluohjeet mahdollistavat etuyhteydessä olevien yritysten määrittellä liiketoimiensa markkinaehtoisuuden OECD:n siirtohinnoittelumenetelmistä poikkeavilla menetelmillä. Markkinaehtoisuuden todentamiseen veroviranomaisen toimesta sovelletaan kuitenkin OECD:n siirtohinnoittelumenetelmiä.⁴³

3.3 Vaikeasti arvostettavan aineettoman omaisuuden markkinaehtoisuuden määrittelyhaasteiden vaikutus yrityksiin

Vaikeasti arvostettavien aineettomien omaisuuksien siirtohinnoitteluun liittyvät haasteet heijastuvat veroviranomaisen lisäksi myös yrityksiin. Aineettoman omaisuuden kasvava määrä yritystoiminnassa on lisännyt yritysten määrää, jotka joutuvat kosketuksiin vaikeasti arvostettavan aineettoman omaisuuden siirtohinnoittelun kanssa. Yrityksien kannalta voidaan pitää haasteellisenä niin tilanteita, joissa veroviranomaiselle on mahdollisuus soveltaa ex post-tuloksia kuin tilanteita, joissa veroviranomainen joutuu soveltamaan huonosti soveltuvia OECD:n siirtohinnoittelumenetelmiä.

Edellisessä aluvussa esitettyä arvioiden voidaan ex post -tuloksen sekä ex ante -hintojen eroavaisuuden syyn osoittamisen todeta vaativan yrityksiltä laajojen tietomassojen luovuttamista veroviranomaiselle. Aineettomien omaisuuksien arvonmuodostuminen ja tulevaisuuden menestymisen määrittely on usein erittäin haastavaa, ja sen dokumentointi vaatii laajoja niin ajallisia kuin taloudellisia resursseja.⁴⁴ Vaikeasti arvostettavan aineettoman omaisuuden siirtohinnoittelun voidaankin todeta vaativan yrityksiltä laajempaa sekä yksityiskohtaisempaa dokumentointia, kuin esimerkiksi aineellisen omaisuuden siirtohinnoittelulta edellytetään.

Merkittävien tietojen luovuttamisen sekä keräämisen voidaan katsoa johtavan tietyissä tilanteissa mahdolliseen epätasa-arvoiseen markkinatilanteeseen. Toisistaan riippumattomilta yrityksiltä ei edellytetä vastaavien tietojen keräämistä ja luovuttamista myydessään tai lisensoidessaan aineetonta omaisuuttaan.

---

⁴² Raunio – Karjalainen 2018, s. 252.

⁴³ Verohallinto, Tietoa siirtohinnoittelusta – Siirtohinnoittelun oltava markkinaehtoista – kappale kolme.

⁴⁴ Peña 2020, s. 10.

Kuten edellä tutkielmassa on todettu Suomen kansallisessa verolainsäädännössä ja OECD:n siirtohinnoitteluohjeissa vallitsee erillisyyhtiöperiaate. Erillisyyhtiöperiaatteen mukaisesti jokaista konserniyhtiötä tarkastellaan toisistaan erillisinä sekä itsenäisinä yrityksinä. Näin ollen konserniyhtiöiden voidaan katsoa olevan samassa asemassa verotuksellisesti kuin toisistaan riippumattomat yritykset. Toisistaan riippumattomien yritysten välillä kuitenkin voidaan pitää sallittuna saavuttaa mittavaakin ja luonteeltaan yllättävää taloudellista hyötyä aineettoman omaisuuden kaupalla. Etuyhteyserityksiltä tämän voidaan katsoa olevan poissuljettu vaikeasti arvostettavan aineettoman omaisuuden osalta. Ex post -tuloksen tarkastelu suhteessa ex ante -hintoihin estää merkittävien ja yllättävien taloudellisten hyötyjen saavuttamisen, sillä merkittävä eroavaisuus ex post -tuloksen ja ex ante -hintojen välillä johtaa mahdollisesti siirtohinnoitteluohjeiden soveltamiseen.

Ex post -tulosten käyttäminen markkinaehtoisuuden todentamisessa voidaan katsoa hämärtävän OECD:n siirtohinnoittelumenetelmien yleistä lähtökohtaa, jossa markkinaehtoisuus perustuu hintaan, joka olisi peritty vertailukelpoisessa tilanteessa vertailukelpoisista suoritteista riippumattomien osapuolten välillä. Ex post -tulosten ei voida katsoa heijastavan siirtohetkellä vastaavissa olosuhteissa tehtyjä liiketoimia riippumattomien yritysten välillä. Markkinat kehittyvät jatkuvasti, jolloin ex post -tulosten aikainen markkinatilanne voi erota merkittävästikin siirtohetken markkinatilanteesta. Ex post -tulokset asettavat lisäksi kyseenalaiseksi OECD:n siirtohinnoitteluohjeissa esitetyn lähtökohdan, jonka mukaan siirtohintaa tulee tarkastella siirtohetken markkinoiden mukaan ⁴⁵. Ex post -tulosten hyödyntämisen voidaan katsoa poikkeavan myös Suomen elinkeinoverolain (360/1968, EVL) yleisistä lähtökohdista. Elinkeinoverolaissa ei tunnusteta mahdollisuutta verotuksen muuttamiseen transaktiohetken jälkeisen arvonnousun perusteella.

Kuten edellä esitetystä voidaan huomata, liittyy ex post -tulosten hyödyntämiseen merkittävä määrä epävarmuustekijöitä yritysten kannalta. Epävarmuustekijät eivät kuitenkaan täysin ole mitätöitävissä, vaikka veroviranomainen soveltaisi ex post -tulosten sijaan OECD:n siirtohinnoitteluohjeissa esitettyjä siirtohinnoittelumenetelmiä. Siirtohinnoittelumenetelmien ei voida katsoa soveltuvan vaikeasti arvostettavan aineettoman omaisuuden kontekstiin, kuten aikaisemmin tutkielmassa on todettu. Tällöin siirtohinnoittelumenetelmien soveltaminen voi johtaa hyvinkin poikkeaviin hintoihin, kuin mihin yritys on päätenyt hinnoittelussaan. Tämä

---

⁴⁵ Hervé – de Homont 2019, toinen kappale.

lisää riskiä siirtohinnoitteluoikaisujen soveltamiseen, jonka voidaan katsoa olevan epäsuotuisa tilanne yrityksille.

OECD:n siirtohinnoittelumenetelmien soveltamisessa yritysten ja veroviranomaisen välisen informaatioepäsymmetrian voidaan katsoa korostuvan jopa enemmän, kuin ex post -menetelmää hyödyntäessä. Tämä johtuu veroviranomaisen yleensä vajavaisesta aineettomien omaisuuksien tuntemuksesta. Veroviranomaisen voi esimerkiksi olla vaikeaa hahmottaa, mitä transaktioita voidaan pitää vertailukelpoisena etuyhteisyriyten välillä suoritettuna transaktion kanssa. Tilannetta ei voida pitää yritysten etujen mukaisena.

Edellä esitettyä analysoiden voidaan vaikeasti arvostettavan aineettoman omaisuuden siirtohintojen markkinaehtoisuuden todentamisen omaavan useita epävarmuustekijöitä yritysten näkökulmasta tarkasteltuna. Tämä on myös nostettu esille oikeuskirjallisuudessa, jossa ex post -tulosten tarkastelemista on kuvattu jopa ”jälkiviisauden” soveltamisena.⁴⁶

3.4 Siirtohinnoittelun ennakkosopimukset haasteiden ratkaisijana

Kuten edellä on todettu vaikeasti arvostettavien aineettomien omaisuuksien siirtohinnoittelu sisältää useita epävarmuustekijöitä, jotka vaikuttavat niin yrityksiin kuin lopulta taloudenkin toimintaan. Mahdollisena helpotuksena haasteisiin voidaan nähdä niin sanotut siirtohinnoittelun ennakkosopimukset (*eng. Advance Pricing Agreement* tai *Advance Pricing Arrangement*, APA).

Siirtohinnoittelun ennakkosopimuksista säädetään niin OECD:n malliverosopimuksessa kuin OECD:n siirtohinnoitteluohjeissa. Siirtohinnoittelun ennakkosopimuksella tarkoitetaan verosopimusvaltioiden veroviranomaisten välistä sopimusta, jonka tarkoituksena on ratkaista tulkinnallisia siirtohinnoittelukysymyksiä. Siirtohinnoitteluohjeiden mukaan ennakkosopimuksilla voidaan katsoa olevan suurin hyöty, kun perinteiset siirtohinnoittelumenetelmät eivät ole käytettävissä.⁴⁷

Verohallinnon ohjeiden mukaan sopimusneuvottelut tapahtuvat verosopimusvaltioiden välillä, eikä verovelvollinen yritys ole sopimuksen osapuoli.⁴⁸ Näin ollen Suomessa ei ole hyväksytty OECD:n siirtohinnoitteluohjeissa mahdollisiksi todettuja yksipuolisia eli niin sanottuja

---

⁴⁶ Peña 2020, s. 10 ja Brodbeck 2015, s. 1.

⁴⁷ Verohallinto 11/2022, Mikä on APA?

⁴⁸ Verohallinto 11/2022, APA:n osapuolet ja yhteydenpito verovelvolliseen.

unilateraaleja sopimuksia, joissa ennakkosopimus toteutetaan verovelvollisen eli yrityksen sekä veroviranomaisen välillä ilman toisen valtion veroviranomaista.⁴⁹

Siirtohinnoittelun ennakkosopimuksessa valtiot voivat sopia OECD:n siirtohinnoitteluohjeiden mukaan muun muassa siirtohinnoittelussa käytettävästä siirtohinnoittelumenetelmästä, markkinaehtoisen hinnan määrittelyssä käytettävistä vertailukohteista, vertailukohteiden vertailukelpoisuuteen liittyvistä oikaisuista sekä kriittisistä oletuksista koskien tulevaisuuden tapahtumia. Sopimus ja sen ehdot ovat voimassa sovitun ajanjakson.⁵⁰ Ennakkosopimisten voidaan todeta olevan ennakkollinen ratkaisu aineettomien omaisuuksien siirtohinnoitteluhaasteisiin, kun taas ex post -tuloksien hyödyntämistä sekä siirtohinnoitteluoikaisuja voidaan pitää jälkikäteinä keinoina markkinaehtoperiaatteen noudattamisen valvonnassa.

Verohallinnon ohjeissa siirtohinnoittelun ennakkosopimusten todetaan olevan veroviranomaisen kannanotto verovelvollisen yksilöityyn siirtohinnoittelukysymykseen tietyllä ajalla. Näin ollen ennakkosopimus sitoo veroviranomaista sen voimassaoloajan.⁵¹ Tämän voidaan todeta palvelevan niin verovelvollisia, kuin veroviranomaisia poistamalla epävarmuutta liiketoimien markkinaehtoisuuden määrittelyssä.⁵² Tätä voidaan pitää merkittävänä tekijänä vaikeasti arvostettavien aineettomien omaisuuksien kontekstissa.

Vaikka ennakkosopimuksen voidaan lähtökohtaisesti katsoa olevan vaihtoehto vaikeasti arvostettavien aineettomien omaisuuksien siirtohinnoittelun markkinaehtoisuuden määrittelyn haasteiden ratkaisussa, tulee sopimukseen kuitenkin suhtautua varauksella. OECD:n siirtohinnoitteluohjeissa on nostettu esille muun muassa ongelmat koskien sopimusehtojen joustavuutta. Voidaan pitää epätodennäköisenä, että useiksi vuosiksi tehdyt sopimusehdot koskien esimerkiksi markkinaehtoisen hinnan määrittelyssä käytettäviä vertailukohteita tai siirtohinnoittelumenetelmiä pysyisivät ajantasaisina markkinoiden ollessa jatkuvassa liikkeessä. On myös lähes mahdotonta asettaa oletuksia tulevaisuuden tapahtumista, jotka pitäisivät varmuudella paikkaansa sopimuksen voimassaoloajan loppuun asti.⁵³

---

⁴⁹ OECD:n siirtohinnoitteluohjeet 2022, s. 214.

⁵⁰ OECD:n siirtohinnoitteluohjeet 2022, s. 213.

⁵¹ Verohallinto 11/2022, APA sitoo verohallintoa.

⁵² Brychta – Sulik-Górecka 2019, s. 209 ja Currey 2014, s. 1015.

⁵³ OECD:n siirtohinnoitteluohjeet 2022, s. 213.

Lisäksi ennakkosopimukset eivät poista yritysten velvollisuutta luovuttaa merkittäviä tietomassoja koskien aineettomia omaisuuksiaan veroviranomaiselle. Sopimusjärjestely ei myöskään täysin poista veroviranomaisen ja verovelvollisen välistä informaatioepäsymmetriaa. Sopimuksen avulla veroviranomaisen ymmärrys siirtohinnoittelusääntelyn alaisista vaikeasti arvostettavasti aineettomista omaisuuksista ei lisääny, joka jättää edelleen mahdollisuuden veroviranomaisen virhearvioihin koskien esimerkiksi aineettoman omaisuuden arvonmuodostusta. Ennakkosopimus ei myöskään poista ristiriitaa, joka vallitsee veroviranomaisen soveltamien OECD:n siirtohinnoittelumenetelmien ja vaikeasti arvostettavien aineettomien omaisuuksien luonteen välillä.

Edellä esitetty huomioiden voidaan siirtohinnoittelun ennakkosopimusten katsoa kohtaavan samanlaisia haasteita, kuin OECD:n siirtohinnoitteluohjeissa esitetyt siirtohinnoittelumenetelmät. Vaikeasti arvostettavien aineettomien omaisuuksien osalta ei ole mahdollista määrittää yleispätevää toimintakaavaa, jonka avulla siirtohinnoittelusääntelyn alaiset liiketoimet voitaisiin yksinkertaisesti hinnoitella ja todentaa markkinaehtoisiksi. Ennakkosopimuksen avulla ei pystytä esimerkiksi kiertämään veroviranomaisen velvollisuutta noudattaa siirtohinnoittelun markkinaehtoisuuden määrittelyssä OECD:n siirtohinnoittelumenetelmiä. Ennakkosopimuksesta huolimatta siirtohinnoittelun tulee perustua markkinaehtoperiaatteelle.⁵⁴

Edellä esitettyyn viitaten voidaan todeta, että siirtohinnoittelun ennakkosopimukset eivät pysty vastamaan täysin yksittäisen siirtohinnoittelutapausten vaatimuksiin. Etenkin vaikeasti arvostettavien aineettomien omaisuuksien ollessa luonteeltaan ainutlaatuisia sekä omatessaan jopa odottamattomia tulevaisuuden kehityskulkuja, tulisi sopimusten olla paremmin yksilöitävissä vastatakseen yksittäisten siirtohinnoittelutilanteiden tarpeita. Useiksi vuosiksi ennakolta laadittavat sopimukset eivät omaa riittävää joustavuutta, jotta aineettomien omaisuuksien erityinen luonne ja sen tuomat haasteet voitaisiin ottaa riittävällä tavalla huomioon.

---

⁵⁴ Verohallinto 11/2022, Mitä asioita APA koskee?

4 Johtopäätökset

Tutkielman tehtävänä oli selvittää, kuinka OECD:n määrittelemän vaikeasti arvostettavan aineettoman omaisuuden siirtohinnoittelun markkinaehtoisuuden arviointi toteutuu nykyisen voimassa olevan sääntelyn valossa. Tutkimustehtävän täyttämiseksi vastattiin neljään alatutkimuskysymykseen: mitä OECD:n siirtohinnoitteluohjeissa esitetyllä vaikeasti arvostettavilla aineettomilla omaisuuksilla, siirtohinnoittelulla, markkinaehtoisuudella sekä siirtohinnoitteluoikaisuilla tarkoitetaan, miten markkinaehtoisuus voidaan määrittellä aineettoman omaisuuden kontekstissa, miten aineettoman omaisuuden markkinaehtoisuuden määrittäminen vaikuttaa yrityksiin sekä ovatko siirtohinnoittelun ennakkosopimukset ratkaisu haasteisiin.

Tutkielman tavoitteena oli alatutkimuskysymyksiin vastaamalla muodostaa koherentti kuva vaikeasti arvostettavien aineettomien omaisuuksien siirtohinnoittelun markkinaehtoisuuden määrittelystä ja sen haasteista, mahdollisista ratkaisuista sekä niiden vaikutuksista yrityksiin.

OECD:n siirtohinnoitteluohjeissa vaikeasti arvostettavilla aineettomilla omaisuuksilla todetaan tarkoitettavan liiketoimia, kun saatavilla ei ole vertailukelpoisia transaktioita tai, kun liiketoimen tulevat rahavirrat tai tuotot ovat epävarmoja tehden aineettoman omaisuuden lopullisen menestyksen arvioimisen haastavaksi. Käsitteen suurpiirteisyyden johdosta vaikeasti arvostettavaksi aineettomaksi omaisuudeksi voidaan katsoa lähtökohtaisesti kaikki yritysten aineettomat omaisuudet kuten patentit, tekijänoikeudet ja tietotaito.

Siirtohinnoittelun perustana toimii markkinaehtoperiaate. Markkinaehtoperiaatetta voidaan luonnehtia kansainväliseksi hinnoittelunormiksi, jota OECD:n jäsenmaat ovat sopineet käytettävän verotuksessa monikansallisten yritysten sekä veroviranomaisten toimesta. Markkinaehtoperiaatteen mukaan etuyhteydessä olevien yrityksen välillä tulee noudattaa hintaa, jota toisistaan riippumattomien yritysten välillä olisi noudatettu. Tämä voidaan kuitenkin katsoa ongelmalliseksi lähtökohdaksi ottaen huomioon vaikeasti arvostettavan aineettoman omaisuuden luonteen.

Markkinaehtoperiaatteen noudattamiseen kytkeytyvä siirtohinnoitteluoikaisujen käsite antaa veroviranomaisille mahdollisuuden siirtohinnoittelun markkinaehtoisuuden jälkivalvontaan. Siirtohinnoitteluoikaisu antaa mahdollisuuden sivuuttaa liiketoimi, jossa etuyhteydessä olevat yritykset ovat menetelleet markkinaehtoperiaatteen vastaisesti. Vaikeasti arvostettavan

aineettoman omaisuuden kontekstissa siirtohinnoitteluohjeiden merkityksen voidaan katsoa olevan merkittävässä roolissa markkinaehtoisuuden määrittelyhaasteiden johdosta.

OECD:n siirtohinnoitteluohjeiden avulla on pyritty selkeyttämään ja helpottamaan siirtohinnoittelun markkinaehtoisuuden määrittelyä ja todentamista. Markkinaehtoisuuden hinnan tulee menetelmien mukaan perustua hintaan, joka olisi peritty vertailukelpoisessa tilanteessa vertailukelpoisista suoritteista riippumattomien osapuolten välillä. Vaikeasti arvottavien aineettomien omaisuuksien usein hyvinkin ainutlaatuinen luonne tekee kuitenkin siirtohinnoittelumenetelmien soveltamisesta lähes mahdotonta, sillä vertailukelpoisia transaktioita ei ole saatavilla.

Siirtohinnoittelusääntelyssä on pyritty vastaamaan ilmenneisiin haasteisiin sekä muuttuvaan talouteen, joka on näkynyt myös OECD:n siirtohinnoitteluohjeissa. Vaikeasti arvostettavien aineettomien omaisuuksien kasvavaan määrään yritystoiminnassa on OECD:n toimesta pyritty vastaamaan siirtohinnoitteluohjeisiin lisätyllä ex post -tulosten soveltamismahdollisuudella. Veroviranomaisille on sääntelyn johdosta annettu mahdollisuus arvioida etuyhteisyriyten välisten vaikeasti arvostettavia aineettomia omaisuuksia sisältävien liiketoimien markkinaehtoisuutta tulevaisuuden toteutuneiden tulosten valossa. Tämän voidaan kuitenkin todeta olevan vastoin OECD:n siirtohinnoitteluohjeiden asettamaa lähtökohtaa siitä, että markkinaehtoisuutta tulee tarkastella omaisuuden siirtohetkellä.

Niin ex post -tulosten soveltamismahdollisuus kuin siirtohinnoittelumenetelmien huono soveltuvuus ovat asettaneet markkinaehtoisuuden määrittelylle ja sen todentamiselle merkittäviä epävarmuustekijöitä. Yritysten on vaikeaa ennakoita verovirnaomaisen ratkaisuja, ja niiden vaikutuksia verotukseensa. Myös veroviranomaiset kärsivät niin sanotusta informaatioepäsymmetriasta. Veroviranomaisilla ei ole yhtä kattavia tietoja aineettomista oikeuksista, kuin yrityksillä, joka lisää markkinaehtoisuuden määrittelyn haasteita entisestään. Yritykset ovat myöskin usein haluttomia luovuttamaan liikesalaisuuksikseen lukeutuvia aineettoman omaisuutensa arvonmuodostukseen vaikuttavia tietoja veroviranomaiselle.

Mahdollisena ratkaisuna tutkielmassa esiin nostettuihin haasteisiin voidaan nähdä OECD:n siirtohinnoitteluohjeissa esiin nostetut siirtohinnoittelulliset ennakkosopimukset. Ennakkosopimusten avulla verosopimusmaiden veroviranomaiset pyrkivät yhteistyössä verovelvollisen yrityksen kanssa ratkaisemaan siirtohinnoitteluun liittyviä tulkintakysymyksiä. Kysymyksessä on tällöin haasteiden ennakkollinen ratkaiseminen poiketen ex -post tulosten ja

siirtohinnoitteluokaisujen jälkikäteisvalvonnallisesta luonteesta. Ennakkosopimusten soveltamiseen liittyy kuitenkin OECD:n siirtohinnoittelumenetelmien soveltamishaasteiden kaltaisia ongelmia. Näin ollen sopimusten ei voida todeta ratkaisevan ongelmaa, vaikka tapauskohtaisesti voivatkin helpottaa siirtohinnoitteluhaasteita.

Tutkielman pohjalta vaikeasti arvostettavan aineettoman omaisuuden markkinaehtoisuuden määrittelyyn voidaan todeta aiheuttavan laajaa epävarmuutta yritystoiminnassa. OECD:n siirtohinnoitteluohjeiden voidaankin todeta pitkälti vastaavan kehitysyrityksistä huolimatta aineelliselle omaisuudelle perustuvien yritysten tarpeisiin. Aineettoman omaisuuden maailmassa siirtohinnoitteluohjeiden voidaankin todeta omaavaan merkittäviä soveltuvuushaasteita, joihin puuttuminen voidaan nähdä tulevaisuuden kannalta keskeisenä.